

Borsanın yüzde 68'ine 20 aracı kurum hakim

TÜRKİYE Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliği'nin (TSPAKB) aracı kurum yoğunlaşma ve performans analizine göre, 2006 yılında toplam hisse senedi işlem hacminin yüzde 68'ini ilk 20 aracı kurum gerçekleştirdi. Birliğin aylık yayını 'Sermaye Piyasasında Gündem'in Haziran 2007 sayısında, 2006 yıl sonu verilerine göre, aracı kurumların yoğunlaşma ve performans analizi yapıldı. 2006 yılı verilerine göre hazırlanan raporda, mali verileri bulunan 96 kurum incelendi. Rapora göre, toplam hisse senedi işlem hacminin yüzde 68'ini ilk 20 aracı kurumun oluşturduğu ifade edilerek "2006 yılında 57 kurum kâr ederken 39 kurum zarar ediyor. Toplam aktiflerin yüzde 73'ünü elinde tutan ilk 20 kurum toplam net kârın yüzde 87'sini yaratıyor. Hisse senedi işlem hacmine göre, ilk 20 kurum toplam hacmin yüzde 68'sini oluşturuyor. Komisyon geliri en yüksek ilk 20 kurum toplam kârın yüzde 90'ını yaratıyor. En kârlı ilk 20 kurum toplam hacmin yüzde 57'sini gerçekleştirirken kârın yüzde 97'sini üretiyor. Çalışan sayısına göre sıralanan ilk 20 kurum ise sektörün yüzde 58'ini istihdam ediyor" denildi.

Raporda, banka kökenli aracı kurumların, toplam aktiflerin üçte ikisini oluşturduğuna da dikkat çekildi. Rapora göre, banka kökenli 28 aracı kurum, toplam aktif ve özsermayenin üçte ikisini oluştururken, net kârın yüzde 72'sini yarattı. Sektörün yüzde 75'ini çalıştıran 73 yerli özel aracı kurum, işlem hacminin yüzde 67'sini oluşturdu. Çalışanların yüzde 20'sini istihdam eden 18 yabancı aracı kurum, toplam net kârın yüzde 35'ine sahip.

Yine raporda, aktif büyüklükleri 25 milyon YTL'den yüksek olan 27 aracı kurumun, işlem hacminin üçte ikisini oluştururken, toplam kârın yüzde 96'sını ürettiğine işaret ediliyor.

Yabancıların özsermaye kârlılığı yüksek

Aracı kurum ölçeği küçüldükçe aracılık komisyonlarının payı artıyor. Raporda, aracı kurumların en önemli gelir kaleminin aracılık komisyonları olduğu belirtilirken, banka kökenli aracı kurumların faaliyet gelirlerini çeşitlendirdiği anlatıldı. Kamu aracı kurumlarında diğer hizmet satışları, aracılık komisyonlarından daha yüksek. Ölçeğe göre bakıldığında ise aracı kurum ölçeği küçüldükçe, aracılık komisyonlarının toplam gelirler içindeki payı yükseldi. Özsermaye kârlılığını gösteren net dönem kârının özsermayeye oranı, banka kökenli olmayan kurumlarda yüzde 11 iken, banka kökenli kurumlarda yüzde 14. Yabancı aracı kurumlarda özsermaye kârlılığının yüzde 20 ile hayli yüksek olduğu görülüyor. Büyük aracı kurumlarda ise bu oran yüzde 15'in üzerinde.

